

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΩΤΙΑΣ

μηνιαίας κυκλοφορίας συλλογή θεωρητικών κειμένων και μεταφράσεων

τ.03 - Μάρτιος 2015

Μηδενιστικός Κύκλος - Contra Omnes

Το παρόν έντυπο αποτελεί μία επιθεώρηση η οποία εκδίδεται σε μηνιαία βάση από τον Μηδενιστικό Κύκλο - Contra Omnes και στην οποία δημοσιεύονται θεωρητικά κείμενα από την Ελλάδα και το εξωτερικό από τα διαδικτυακά μέσα Κύκλος Ατομικιστών Αναρχικών, Inter Arma και Nigrum Inferno. Σε κάθε τεύχος του εντύπου θα δημοσιεύονται κείμενα τα οποία μπορεί μεν να μην καλύπτουν στο σύνολό τους το δικό μας σκεπτικό και να μην εκκινούν απ' τις ίδιες αφητηρίες, αλλά βρίσκουμε σε αυτά χρήσιμο υλικό για ανάπτυξη κριτικής και διαλεκτικής για όλο το φάσμα της κυριαρχίας.

Η πρωτοβουλία αυτή αναπτύσσεται για την ενίσχυση της διαλεκτικής στους μηδενιστικούς κύκλους και με στόχευση να αποτυπώσει την πλούσια διαδικτυακή δουλειά στους τομείς της αντιπληροφόρησης και της μετάφρασης σε ένα από έντυπο μηνιαίο σημείωμα. Τυπώνεται και διανέμεται χέρι με χέρι κατόπιν παραγγελίας.

Μηδενιστικός Κύκλος - Contra Omnesmail: contra_omnes@riseup.net

(Nigrum Inferno, preludeofdespair.squat.gr)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**Σελίδα 3** “Ο Πόλεμος της Ζωής μου”, Αωνώνυμο**Σελίδα 8** “Κοινωνικός μετασχηματισμός ή κατάργηση της κοινωνίας”, Fera Faun**Σελίδα 13** “Ο Αναρχισμός μου”, Armando Diluvi**Σελίδα 17** “Παιδικές σκέψεις”, Massimo Passamani**Σελίδα 20** “Η έσχατη βεβήλωση”, Lee Paxton**Σελίδα 28** “Δραπετεύοντας στη Λογική: η Πτώση”, V.Q.

“Ο Πόλεμος της Ζωής μου”, Άνωνύμου

(άνωνυμο κείμενο που δημοσιεύτηκε το 2014 στη σουηδική Αναρχική Βιβλιοθήκη)

Νιώθω τη μπαταρία κρύα στις άκρες των δαχτύλων μου. Σταματώ να σκαλίζω το συρτάρι του γραφείου. Το φίλτρο του τσιγάρου κολλάει αργά πάνω στα χείλη μου. Το νήμα από ατσαλόσυρμα από το εργαστήρι έχει προετοιμαστεί επιμελώς για τα μάτια και το μέγεθος της μπαταρίας. Φτιάχνω με μεγάλη επισημότητα το μηχανισμό ανάφλεξης. Πρώτα στο θετικό πόλο. Σημαντικό να είναι κατάλληλο το μάτι, το σημείο ανάφλεξης. Και έτσι, η άλλη άκρη ακολουθεί τον αρνητικό πόλο. Γρήγορα κάνει την εμφάνισή της η ανάφλεξη. Το γεμάτο με τον καπνό του τσιγάρου στόμα συναντά βιαστικά το μάτι που λάμπει. Τσαφ. Τσαφ. Το τσιγάρο ανάβει. Μυρωδιά καμμένου μετάλλου, οξέως από τη μπαταρία και καπνού τσιγάρου. Ο σκοπός επετεύχθη. Δεν είμαι στην πραγματικότητα ο τύπος που καπνίζει, ρουφάω αλλά μετά ακολουθώ την τελετουργία του καπνίσματος... Μια αιρετική τελετουργία. Μια χλέπα στα μούτρα του σωφρονιστικού ιδρύματος... Μια δήλωση της φλογερής ανάγκης εντός μου, να αρνηθώ την ομοιομορφία που προσπαθούν να μου επιβάλλουν. Αυτό βελτιώνει την ποιότητα της ζωής...

Ανάβω ένα τσιγάρο που έστριψα μόνος μου πρόχειρα. Στέκομαι μπροστά στο σπίτι που μένω, σε μια ευρωπαϊκή μητρόπολη. Μια καθολική εκκλησία στέκεται απέναντί μου, στην άλλη μεριά του δρόμου, αγνοώντας με. Το τσιγάρο δε βελτιώνει πια την ποιότητα ζωής, είναι πια τόσο πολύ κομμάτι της καθημερινότητάς μου, όσο ήταν οι ψαχτικές στα κελιά στη φυλακή. Ποτέ δε μπορώ να μιλήσω για κάποιον άλλο χωρίς να διαπράξω το πιο φρικτό έγκλημα ο ίδιος, μπορώ να μιλήσω μόνο απ' τις δικές μου εμπειρίες, τα συμφέροντα και τις επιθυμίες μου που συγκρούονται.

Η φυλακή που αψηφούσα όταν άναβα το τσιγάρο με μια μπαταρία κι ένα κομμάτι ατσαλόσυρμα, είναι η ίδια φυλακή που αψηφώ όταν επιλέγω σήμερα να δράσω για' μένα, για την απελευθέρωσή

μου και για να μπορώ να ζήσω μαζί με άλλα ελεύθερα άτομα. Δεν είναι αυτή μια φυλακή με συγκεκριμένο όνομα και σε ένα συγκεκριμένο μέρος για να τη βρεις και να την αντιμετωπίσεις. Είναι μια φυλακή στην οποία μας βλέπω όλους να ζούμε.

Οι μορφές που παίρνει είναι τόσες πολλές και οι εκφάνσεις της τόσο διαφορετικές, αυτό που έχουν, όμως, κοινό όλες αυτές, είναι η πραγματώσή τους μόλις προσπαθήσεις να πλησιάσεις το αυθόρμητο, το ανείπωτο, το άμεσο, το αδιαμεσολάβητο – αυτό που είναι η ζωή σου. Υπάρχουν πολλά ονόματα για τη φυλακή αυτή – ντροπή, δικαιολογία, υποχρέωση, καθήκον, υπακοή – που πηγάζουν όλα από την ίδια πηγή, που είναι το να εξουσιάζεσαι απ' τα συμφέροντα κάποιου άλλου.

Τα τείχη της φυλακής στα οποία είναι πιο απλό να στρέψει κάποιος το οπλοστάσιό του, είναι, φυσικά, εκείνα που βρίσκονται ακριβώς μπροστά μας. Είτε είναι ένα τοπικό μπατσομέγαρο, μια εταιρεία, είτε κάποιος από τους κρατικούς θεσμούς σου, τόσο αθώα, μέσα από σκληρή δουλειά με τη χαρτούρα, διαχειρίζονται τις συνθήκες της ζωής μας.

Τί είναι, όμως, τότε, ένας γκρεμισμένος τοίχος όταν αργότερα χρεώνεσαι την ανακατασκευή του με τους φόρους που πληρώνεις από τη δουλειά την οποία είσαι, λίγο πολύ, αναγκασμένος να κάνεις; Όταν, εντέλει, υπάρχει ακόμα ένας τοίχος κιακόμα ένας... πίσω απ' τον πρώτο;

Η επίθεση είναι μια θαυμάσια πράξη, αλλά θεσμοποιείται τόσο εύκολα με το να γίνεται ένα ακόμα απερίσκεπτο κομμάτι της χειραγωγούμενης ιδιοσυγκρασίας στην καθημερινή ζωή κάποιου. Η επίθεση είναι, πράγματι, μια πράξη αυτοάμυνας όταν προέρχεται από ένα σκλάβο σε βάρος ενός εξουσιαστή, ως τότε, όμως, θα φερόμαστε σα σκλάβοι, ως τότε θα αμυνόμαστε; Πόσο ακόμα θα αφήνουμε τις ιδέες μας – τα πάθη και τις επιθυμίες μας – να ενδίδουν στο φόβο του να μετατραπούμε σε μια **πραγματική** απειλή για τα συμφέροντα της εξουσίας; Πότε θα πετάξουμε από πάνω μας τους ρόλους μας, ως έχουν, και θ' αρχίσουμε να δρούμε με την αυτοπεποίθηση εκείνου που δεν έχει αφέντες; Πότε θα σταματήσουμε να πιστεύουμε στην αλλαγή

και θ' αρχίσουμε να καταστρέφουμε τα θεμέλια αυτής της φυλακής που μας περιβάλλει όλους, από την πρώτη ανάσα μέχρι την τελευταία;

Γίνεται να εξουσιαζόμαστε, μόνο όσο το επιτρέπουμε στον εαυτό μας. Μπορεί ν' ακούγεται κυνικό αλλά είναι, ταυτόχρονα, μια δήλωση δύσκολη να αποδομηθεί. Στην τελική, αυτός που επιλέγει να πεθάνει από το να υποκύψει σε έναν αφέντη, δεν είναι σε καμία περίπτωση καλύτερος ή χειρότερος από οποιοδήποτε άλλο άτομο – δε χωράνε εδώ αηδιαστικές ηθικές αξίες – μπορούμε, όμως, να πούμε πως πεθαίνει ως ο εαυτός του. Επιλέγει να πεθάνει από και για τον εαυτό του, για τη θέλησή του να ζήσει πλήρως σύμφωνα με τα δικά του πάθη, τις ανάγκες και τις επιθυμίες. Επιλέγει να πεθάνει απ' το να ζήσει για να υπηρετεί τα συμφέροντα κάποιου άλλου.

Οι περισσότεροι άνθρωποι συνεχίζουν, ωστόσο, να κουτσοζούν, να σκοτώνουν τον εαυτό τους για τα συμφέροντα κάποιου άλλου. Λίγοι είναι, βέβαια, που εύχονται να πεθάνουν αλλά, αντιμέτωποι με το ενδεχόμενο να ζήσουν πραγματικά, θα τολμήσουν ν' αδράξουν την ευκαιρία;

Τί σημαίνει αλήθεια το να ζω σε **διαρκή έχθρα** με το υπάρχον, με το κράτος, με τα συμφέροντα που προσπαθούν να μου ασκήσουν εξουσία; Αφήνοντας στην άκρη την μάλλον συναρπαστική γεύση που αφήνουν οι λέξεις την ώρα που βγαίνουν από το στόμα, είναι, φυσικά, κάτι που απαντιέται εκ νέου κάθε φορά που ένας σύντροφος ή μια συντρόφισσα θέτει στον εαυτό του/της το ερώτημα αυτό.

Αυτό, για' μένα, σημαίνει να μην επαναπαύομαι στις συνθήκες που οι εξουσιαστές δημιουργούν για' μας – συνθήκες που δημιουργούν στα πλαίσια ενός απατηλού ανταλλάγματος για την υποταγή μας. Απολαμβάνω τη ζωή μου όσο περισσότερο μπορώ αλλά ποτέ δε βυθίζομαι τόσο βαθιά στον καναπέ, σε βαθμό να μη μπορώ να ξανασηκωθώ.

Αυτό σημαίνει πως η καθημερινή μου ζωή δεν αποτελείται μόνο

από καθαρή επιβίωση ή “αυτοσυντήρηση” – σύμφωνα με την πιο σύγχρονη μόδα, ή το να πετυχαίνω κάτι που δε συνάδει με τα πάθη μου, τα όνειρά μου, τις ανάγκες και τις επιθυμίες μου, που μπορεί να είναι κοινωνικές ή κοινωνιακές προσδοκίες ή υποχρεώσεις.

Αυτό, για’ μένα, σημαίνει μια **διαρκή συγκρουσιακότητα** με την τωρινή ύπαρξή μου, που είναι, ας πούμε, (σύγκρουση) με τα συμφέροντα που προσπαθούν να εξουσιάσουν τη ζωή μου. Αυτό σημαίνει την ενεργή αναζήτηση της πραγμάτωσης της αντιεξουσιαστικής οργής μου και των ευκαιριών για σύγκρουση, με όλες τις δομές που συντηρούν αυτήν την κοινωνία.

Αυτό σημαίνει **να μη συμβιβάζομαι ποτέ** με τις δομές αυτές. Να μην τσιμπάω ποτέ με τις υποσχέσεις της αλλαγής, της στέγασης, της διαπραγμάτευσης ή της βελτίωσης. Για τη βασική επιβίωσή μου πρέπει, φυσικά, να κάνω πρακτικούς συμβιβασμούς, αλλά το να τους συγχέω με το σημείο όπου βρίσκεται ό,τι επιθυμεί η καρδιά μου, τα πάθη μου και οι ιδέες μου, είναι μονάχα μια μεγάλη αυταπάτη. Να τα συγχέω σημαίνει, στην περίπτωση αυτή, να παραδώσω τα όπλα στο Κράτος, εν είδη ενός αφοπλισμού που θα μου δημιουργεί απέχθεια για τον εαυτό μου. Να αφήνω τα γάντια στο ράφι και να είμαι ικανοποιημένος με την ύπαρξη που μου προσφέρει αυτή η κοινωνία. Αυτό σημαίνει να μην ταΐζω τον εαυτό μου με το ψέμα πως μπορώ να ζήσω μια ζωή με τους δικούς μου όρους, μέσα σ’ αυτήν την κοινωνία.

Να μη συμβιβάζομαι ποτέ σημαίνει να μη σταματάω ποτέ να αγωνίζομαι, όσο η ελευθερία και η ζωή μου περιορίζεται και εξουσιάζεται από κάποιον άλλο.

Η πύλη ανοίγει αργά. Ο ήλιος με αναγκάζει να μισοκλείσω τα μάτια. Στο parking, τα αυτοκίνητα των γραφιάδων αντανακλούν τον ήλιο στο λαμπερό χρώμα τους. Ο αέρας κυματίζει πάνω απ’ την άσφαλο. Μυρίζει φρεσκοκουρεμένο και παλιότερα κουρεμένο γκαζόν. Τα ρούχα μου είναι παλιομοδίτικα, από το περυσινό φθινόπωρο, και υπερβολικά ζεστά. Ο ιδρώτας πιέζει τα βλέφαρα. Λένε πως αν κοιτάξεις πίσω, θα

επιστρέψεις. Γυρνάω περιφρονητικά, χαμογελάω και απλώνω ένα μεγάλο δάχτυλο. Για λίγο σκέφτομαι το διάστημα που πέρασε. Ένα δάκρυ εμφανίζεται στο μάτι μου αλλά γρήγορα εξαφανίζεται μέσα στον ιδρώτα. Το χαμόγελο μεγαλώνει. Ξαναγυρνάω προς τα πίσω, αφήνω να πέσει ό,τι έχω στα χέρια μου και κυλιέμαι πάνω στην καυτή, σε βαθμό ψησίματος, άσφαλτο. Σύντομα φτάνει η κούρσα μου με δυνατή μουσική μέσα από τα κατεβασμένα παράθυρα...

Πλουτίζοντας συνεχώς με εμπειρίες από τον αγώνα ενάντια στο υπάρχον, από τη μια φυλακή στην άλλη, ρίχνομαι με μαχητικό πνεύμα στον πόλεμο της ζωής μου!

Πηγή: Κύκλος Ατομικιστών Αναρχικών

“Κοινωνικός μετασχηματισμός
ή κατάργηση της κοινωνίας”, Feral Faun

Κοινωνία: 1. μια ομάδα ατόμων με κοινά έθιμα, πιστεύω κλπ. ή που ζουν κάτω από την ίδια διοίκηση και που θεωρούνται ότι δημιουργούν μια μοναδική κοινότητα... 3. όλοι οι άνθρωποι όταν θεωρούνται πως δημιουργούν μια κοινότητα όπου ο ένας εξαρτάται από τον άλλο. Webster's New World Dictionary

Τίποτα από αυτά που “γνωρίζουμε” δε μπορεί να θεωρηθεί σωστό, καμία από τις αντιλήψεις μας για τον κόσμο δεν πρέπει να θεωρείται ιερή και καλά θα κάναμε να τις αμφισβητούμε όλες. Πολλοί αναρχικοί λένε πως θα δημιουργήσουν μια “νέα”, “ελεύθερη” κοινωνία. Άλλα λίγοι αμφισβητούν την ίδια την κοινωνία. Η αντίληψη της κοινωνίας είναι άμορφη και έτσι είναι δύσκολο να ασχοληθούμε με συγκεκριμένες της πτυχές όπως η διακυβέρνηση, η θρησκεία, ο καπιταλισμός και η τεχνολογία. Είναι τόσο ριζωμένη μέσα μας που το να την αμφισβητούμε μας κάνει να αισθανόμαστε ότι αμφισβητούμε την ίδια μας τη φύση, πράγμα που κάνει ακόμα πιο απαραίτητο το να την αμφισβητήσουμε. Με τον να ελευθερώσουμε τους εαυτούς μας από το χαρακτήρα-πανοπλία που καταπιέζει τις επιθυμίες και τα πάθη μας ίσως και να απαιτήσουμε, όχι το μετασχηματισμό της κοινωνίας αλλά την κατάργησή της. Οι παραπάνω ορισμοί του λεξικού καταδεικνύουν πως η κοινωνία είναι μια μοναδική οντότητα που αποτελείται από άτομα που έχουν σχέση (πιθανής έστω) αλληλεξάρτησης, που δηλαδή δε βρίσκουν την ολοκλήρωση στους εαυτούς τους. Αντιλαμβάνομαι την κοινωνία ως ένα σύστημα σχέσεων μεταξύ ανθρώπων που δρουν (ή υφίστανται τη δράση) μέσω κοινωνικών ρόλων ώστε να αναπαράγουν το σύστημα και τους εαυτούς τους ως **κοινωνικά*** υποκειμένα.

Η εξάρτηση των κοινωνικών υποκειμένων δεν είναι το ίδιο με τη βιολογική εξάρτηση των βρεφών. Η βιολογική εξάρτηση σταματάει όταν το παιδί αποκτά επαρκείς κινητικές ικανότητες και το συγχρονισμό της όρασης και των χεριών (περίπου σε ηλικία πέντε

ετών). Άλλα μέσα σε αυτά τα πέντε χρόνια, οι κοινωνικές σχέσεις της οικογένειας καταστέλλουν τις επιθυμίες του παιδιού, του ενσταλάζουν το φόβο για τον κόσμο και έτσι βυθίζουν τη δυνατότητα για μια γεμάτη, ελεύθερη και δημιουργική ατομικότητα κάτω από τα στρώματα της πανοπλίας που είναι το κοινωνικό άτομο, κάτω από από τη φυσική εξάρτηση που μας κάνει να κρεμιόμαστε ο ένας από τον άλλον ενώ απεχθανόμαστε ο ένας τον άλλο. Όλες οι κοινωνικές σχέσεις έχουν τη βάση τους στην ανικανότητα που παράγεται από την καταπίεση των παθών και των επιθυμιών μας. Η βάση τους είναι η **ανάγκη** που νιώθουμε ο ένας για τον άλλο, όχι η **επιθυμία** που νιώθουμε ο ένας για τον άλλο. Έτσι κάθε **κοινωνική** σχέση είναι μια σχέση αφεντικού/εργαζόμενου και γιαυτό φαίνονται πάντα, μέχρι του ενός ή του άλλου σημείου, να είναι σχέσεις αντιπαλότητας είτε μέσω πειραγμάτων, είτε μέσω λογομαχιών, είτε μέσω κανονικών τσακωμών. Πως μπορούμε να μην απεχθανόμαστε αυτούς που χρησιμοποιούμε και να μη μισούμε αυτούς που μας χρησιμοποιούν;

Η κοινωνία δε μπορεί να υπάρξει χωρίς κοινωνικούς ρόλους και αυτός είναι ο λόγος που η οικογένεια και η εκπαίδευση σε κάποια μορφή είναι ουσιαστικά κομμάτια της κοινωνίας. Το κοινωνικό άτομο δεν παίζει μόνο έναν κοινωνικό ρόλο αλλά αναμιγνύει πολλούς ρόλους δημιουργώντας το χαρακτήρα-πανοπλία που λανθασμένα θεωρείται “ατομικότητα”.

Οι κοινωνικοί ρόλοι είναι τρόποι με τους οποίους τα άτομα ορίζονται από ολόκληρο το σύστημα σχέσεων που ονομάζεται κοινωνία, με σκοπό να αναπαράγουν την κοινωνία. Κάνουν τα άτομα χρήσιμα στην κοινωνία με το να τα κάνουν προβλέψιμα, με το να ορίζουν τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τις ανάγκες της κοινωνίας. Οι κοινωνικοί ρόλοι είναι εργασία, με την ευρύτερη έννοια ως δραστηριότητα που αναπαράγει τον κύκλο παραγωγής/κατανάλωσης. Επομένως η κοινωνία είναι η εξημέρωση των ανθρώπων, η μεταμόρφωση πιθανών δημιουργικών, παιχνιδιάρικων, άγριων όντων που μπορούν να συσχετιστούν ελεύθερα σύμφωνα με τις επιθυμίες τους, σε διαστρεβλωμένα όντα που χρησιμοποιούν

το ένα το άλλο προσπαθώντας να καλύψουν απεγνωσμένες ανάγκες αλλά που το μόνο που καταφέρνουν είναι η αναπαραγωγή της ανάγκης και του συστήματος που βασίζεται σε αυτή.

*”Σύφιλη σε κάθε είδους αιχμαλωσία, ακόμα και αν είναι για το παγκόσμιο καλό, ακόμα και στον κήπο του Μοντεζούμα με τις πολύτιμες πέτρες.” **Andre Breton***

Τα άτομα με ελεύθερο πνεύμα δεν ενδιαφέρονται να συσχετιστούν μέσω κοινωνικών ρόλων. Οι προβλέψιμες, προαποφασισμένες σχέσεις μας προκαλούν ανία και δεν επιθυμούμε να συνεχίσουμε να τις αναπαράγουμε. Είναι αλήθεια ότι προσφέρουν κάποια ασφάλεια, σταθερότητα και (ψευτο-) ζεστασιά αλλά με τι κόστος! Θέλουμε την ελευθερία να δημιουργούμε σχέσεις σύμφωνα με τους μη καταπιεσμένους πόθους μας, με τη νύπαρξη όλων των δυνατοτήτων, με τη φλόγα των απεριόριστων παθών μας. Και μια τέτοια ζωή βρίσκεται έξω από κάθε σύστημα προβλέψιμων, προαποφασισμένων σχέσεων.

Ένας κόσμος ελεύθερης δημιουργίας σχέσεων από άτομα που δεν καταπιέζονται θα είναι ένας κόσμος ελεύθερος από την κοινωνία. Όλες οι αλληλεπίδρασης θα αποφασίζονται άμεσα. Όλες από τα άτομα που εμπλέκονται σύμφωνα με τις επιθυμίες τους και όχι από τις αναγκαιότητες ενός κοινωνικού συστήματος. Θα τείνουμε να προκαλούμε έκπληξη, ευχαρίστηση, να θυμώνουμε ο ένας τον άλλο, να εγείρουμε πραγματικό πάθος παρά απλή βαρεμάρα, ικανοποίηση, αηδία και ασφάλεια. Κάθε συνάντηση θα είναι η πιθανότητα μιας καταπληκτικής εμπειρίας η οποία δεν μπορεί να υπάρξει εκεί που οι περισσότερες σχέσεις δημιουργούνται με τη μορφή κοινωνικών σχέσεων. Έτσι, αντί να μείνω αιχμάλωτος σε αυτόν τον ” κήπο με τις πολύτιμες πέτρες” που ονομάζεται κοινωνία, επιλέγω να αγωνιστώ για την κατάργηση της κοινωνίας και αυτό έχει αρκετές επιπτώσεις στο πως αντιλαμβάνομαι την “επανάσταση” (χρειάζεται ένας καλύτερος ορισμός).

Ο αγώνας για το μετασχηματισμό της κοινωνίας είναι ένας αγώνας

για την κατάκτηση της εξουσίας, γιατί ο στόχος του είναι το πάρσιμο του ελέγχου του συστήματος των κοινωνικών σχέσεων, δηλαδή της κοινωνίας (ένα στόχο που θεωρώ μη ρεαλιστικό καθώς το σύστημα είναι πλέον πέρα από τον έλεγχο του οποιουδήποτε). Ως τέτοιος, δε μπορεί να είναι ένας αγώνας του ατόμου. Χρειάζεται μαζική ή ταξική δραστηριότητα. Τα άτομα πρέπει να προσδιορίσουν τους εαυτούς τους ως κοινωνικά όντα, καταπιέζοντας τις ατομικές τους επιθυμίες που δε χωρούν στον “ανώτερο στόχο” του κοινωνικού μετασχηματισμού.

Ο αγώνας για την κατάργηση της κοινωνίας είναι αγώνας για την κατάργηση της εξουσίας. Είναι ουσιαστικά ο αγώνας των ατόμων να ζήσουν ελεύθερα από κοινωνικούς ρόλους και κανόνες, να ζήσουν τις επιθυμίες τους με πάθος, να ζήσουν όλα τα καταπληκτικά πράγματα που μπορούν να φανταστούν. Οι ομαδικές δράσεις και αγώνες είναι κομμάτι αυτού του αγώνα, αλλά προέρχονται από τους τρόπους που οι επιθυμίες των ατόμων ενισχύονται και διαλύονται όταν αρχίζουν να πνίγουν τα άτομα. Το μονοπάτι αυτού του αγώνα δε μπορεί να χαρτογραφηθεί γιατί η βάση του είναι η σύγκρουση μεταξύ των επιθυμιών του ατόμου με ελεύθερο πνεύμα και των απαιτήσεων της κοινωνίας. Αλλά αναλύσεις των τρόπων που η κοινωνία μας πλάθει** και των αποτυχιών και επιτυχιών των προηγούμενων εξεγέρσεων μπορούν να γίνουν.

Οι τακτικές που χρησιμοποιούνται ενάντια στην κοινωνία είναι όσες και τα άτομα που συμμετέχουν άλλα όλοι μοιράζονται το στόχο της υπονόμευσης του κοινωνικού ελέγχου και καθορισμού και της απελευθέρωσης των ατομικών επιθυμιών και παθών. Η απροβλεψιμότητα του χιούμορ και του παιχνιδιού είναι ουσιαστική, δημιουργώντας ένα Διονυσιακό χάος. Παίζοντας με τους κοινωνικούς ρόλους με τρόπο που να υπονομεύει την κοινωνική τους χρησιμότητα, που τους αντιστρέφει, είναι μια αξιόλογη πρακτική. Ας αντιμετωπίσουμε την κοινωνία με τους εαυτούς μας, τις μοναδικές επιθυμίες και τους μοναδικούς πόθους μας, σε μια λογική ότι δεν πρόκειται να ενδώσουμε σε αυτήν η να επικεντρώσουμε σε αυτήν τις δραστηριότητές

μας, αλλά ότι πρόκειται να ζήσουμε με τους δικούς μας όρους.

Η κοινωνία δεν είναι μια ουδέτερη δύναμη. Οι κοινωνικές σχέσεις υπάρχουν μόνο μέσω της καταπίεσης των πραγματικών επιθυμιών και πόθων των ατόμων, μέσω της καταστολής όλων αυτών των πραγμάτων που κάνουν πιθανή τη δημιουργία ελεύθερων σχέσεων. Κοινωνία σημαίνει εξημέρωση, η μεταμόρφωση των ατόμων σε χρηστική αξία και του ελεύθερου παιχνιδιού σε εργασία. Η δημιουργία ελεύθερων σχέσεων μεταξύ των ατόμων που αρνούνται και αντιστέκονται στην εξημέρωση υπονομεύει όλη την κοινωνία και ανοίγει όλες τις δυνατότητες. Και για αυτούς που θεωρούν ότι μπορούν να φτάσουν στην ελευθερία με μια απλή **κοινωνική** επανάσταση, δανείζομαι τα λόγια του Renzo Novatore:

“Εσείς περιμένετε την Επανάσταση! Ας είναι! Η δική μου έχει ξεκινήσει προκαιρού! Όταν θα είστε έτοιμοι - Θεέ μου τι μεγάλη αναμονή! - δε θα μου προκαλεί αποστροφή το να μοιραστώ μαζί σας ένα μέρος δρόμου. Αλλά όταν θα σταματήσετε, εγώ θα συνεχίσω την τρελή και θριαμβευτική μου πορεία προς τη μεγαλειώδη και υπέρτατη κατάκτηση του Τίποτα!”***

Σημειώσεις:

1. Η έντονη υπογράμμιση κάποιων λέξεων είναι έργο του συγγραφέα.
2. Στα αγγλικά χρησιμοποιείται η λέξη “mold” που εκτός από πλάθω σημαίνει και μουχλιάζω.
3. Από το έργο του Renzo Novatore με τίτλο “Ο Εικονοκλαστικός Ατομικισμός μου”

Πρόκειται για άρθρο του Feral Faun, το οποίο δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Anarchy: A Journal of Desire Armed (τεύχος 25), το καλοκαίρι του 1990.

“Ο Αναρχισμός μου”, Armando Diluvi

Λίγο παλαιότερα, σε ένα τεύχος της Umanita Nova(1), υπήρχε μια δημόσια συζήτηση μεταξύ των συντρόφων Enzo Martucci και Malatesta. Ο συγγραφέας αυτού του κειμένου αντιλαμβάνεται τον αναρχισμό από μια ατομικιστική οπτική και γι' αυτό, μπαίνει στη συζήτηση.

Και θα δηλώσω αμέσως πως δε συμφωνώ καν με τον Martucci. Για παράδειγμα, εκεί που υποστηρίζει πως «αν υπάρχουν άτομα που πρέπει να συνεργαστούν με άλλους, για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους, υπάρχουν επίσης και δυνατές ατομικότητες, που αρκούνται στον εαυτό τους, για να διατηρήσουν και να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους». Αυτό, επαναλαμβάνω, δεν το πιστεύω. Νομίζω πως, λόγω ιδιοσυγκρασίας και χαρακτήρα, εγώ είμαι από αυτούς που προσπαθούν να είναι όσο αυτάρκεις γίνεται. Αλλά, δε μπορώ να το κάνω. Οι υλικές ανάγκες της ζωής είναι τόσο πολυάριθμες, που ακόμα χρειάζομαι άλλους για κάποια πράγματα.

Και οι πνευματικές ανάγκες; Η διανοητική ευχαρίστηση και διασκέδαση; Αν, για παράδειγμα, θέλω να κάνω έρωτα με περισσότερες από μία γυναίκες; Αν θέλω να πάω στο θέατρο; Αν θέλω να ανέβω σε αεροπλάνο; Και όταν κάνω αυτά τα πράγματα, τι γίνεται αν δε θέλω να τα κάνω μόνος μου; Τι μένει τότε από το ικανοποιημένο Εγώ μου;

Για μένα, η λογική του Εγώ μου είναι αυτή που το προστατεύει από την ανησυχία για τους άλλους. Οι στρατιώτες και οι στρατηγοί υποτίθεται πως δεν υπάρχουν για μένα, η επαφή δε σημαίνει τίποτα, εξυπηρετώ τον εαυτό μου με αυτούς, ακόμα και αν ουσιαστικά υπηρετώ αυτούς. Αυτό συμβαίνει είτε επειδή η αντίληψή μου περί σκλαβιάς είναι τόσο χαμηλή και χυδαία, είτε επειδή το ένστικτό μου για εξέγερση δεν έχει τη δύναμη εκείνων, που απεχθάνομαι και που με σκλαβώνουν.

Όμως, δε μπορώ να συλλάβω την πραγματοποίηση ενός αναρχικού κουμμουνισμού, όπως εκείνον που λαχταράει ο Malatesta. Αν το πράγμα παραμένει ένας πόθος και μια φιλοδοξία, που όλοι

έχουν, όπως έχω κι εγώ, τότε... όλα καλά. Και νομίζω πως σε αυτό το σημείο, ίσως εγώ -ο ατομικιστής- και ο κομμουνιστής Malatesta συμφωνούμε. Αλλά, γιατί παραπονέθηκε ο Malatesta σε ένα άρθρο του, πριν λίγο καιρό, για το ότι «δεν είμαστε αρκετά οργανωμένοι»; Τότε, γιατί γράφει, στα πλαίσια αυτής της δημόσιας συζήτησης: «Λέμε, με κάποιες αμφιβολίες, πως, κατά τη γνώμη μας, ο κομμουνιστικός τρόπος ζωής ταιριάζει με τον καλύτερο τρόπο στις ανάγκες των ατομικιστών, αλλά ποτέ δεν ονειρευθήκαμε να επιβάλλουμε τις ιδέες μας στους άλλους, πόσο μάλλον ένα στέρεο τρόπο ζωής». Και η οργάνωση που απαιτείς να υπάρξει; Για να ρίξει την τωρινή και κάθε επερχόμενη κυβέρνηση και να διεξάγει απαλλοτριώσεις; Αυτό είναι λογικό. Αλλά, ο κομμουνισμός θα συμβεί μόνο μέσω της «ελευθέρης προσκόλλησης σε αυτόν, των ανθρώπων».

Ρωτάω, αγαπητέ Malatesta, αν θα μπορούσα να θεωρήσω τον αναρχοκομμουνιστικό τύπο κοινωνίας τον καλύτερο... επειδή θα είναι μια κοινωνία αγγέλων, σε αντίθεση με τη σημερινή κοινωνία δαιμόνων, ενώ δεν ξέρω αν θα με ικανοποιούσε και αν θα ήταν πρακτικός. Μήπως προσπαθούμε να ξανακαρφώσουμε ένα σκουριασμένο καρφί; Και αν θέλω να ζήσω δίχως να παράγω για εσάς; Και αν από ένστικτο δεν επιθυμώ να ζήσω σε μια τέτοια κοινωνία μαζί σας; Θα μπορούσα, εύλογα, να ερωτηθώ «και τώρα τι κάνεις»; Κάνω τον εαυτό μου δυνατό, εξεγείρομαι και η κοινωνία με καταστέλλει με το... νόμο. Πώς θα με καταστείλει η κομμουνιστική κοινωνία;

Αλλά, αντιλαμβάνομαι πως μιλώ τόση ώρα για τον αναρχισμό των άλλων. Και ο δικός μου; Αντιλαμβάνομαι τον αναρχισμό από την πλευρά της καταστροφής. Σε αυτήν βρίσκεται η αριστοκρατική λογική της. Καταστροφή! Αυτή είναι η πραγματική ομορφιά του αναρχισμού. Θέλω να καταστρέψω οτιδήποτε με υποδουλώνει, με αποδυναμώνει και καταπιέζει τις επιθυμίες μου και θα ήθελα να περάσω πάνω από τα πτώματά τους. Όταν οι αναστολές, οι ενδοιασμοί και η συνείδηση, που υπάρχουν μέσα μου, με μετατρέπουν σε μη-χριστιανό σκλάβο τους, το εικονοκλαστικό μου πνεύμα τα καταστρέφει. Και όταν δεν τα νιώθω, κάποιος μπορεί να δει πως δεν υπάρχουν

μέσα μου. Ναι, η εικονοκλαστική άρνηση είναι ό,τι πιο πρακτικό.

Και όταν αύριο εσείς πραγματώσετε την κομμουνιστική κοινωνία, θα είμαι ευχαριστημένος με την ομφαλοσκόπηση μου; Επιπλέον, εγώ δεν προσφέρω μια καλύτερη φιλοδοξία, για να έρθετε όλοι μαζί μας, ω προφητείες του σήμερα για την κομμουνιστική κοινωνία του αύριο.

Οιμάζες; Αυτές δε θα είναι ποτέ ικανές να συλλάβουν την ατομικότητα!

Στην πραγματικότητα, ο μοναδικός είναι εκείνος που καμώνει τα μεγάλα μυστικά, τα οποία δεν αντιλαμβάνονται καν εκείνοι που τα χαίρονται και τα εκμεταλλεύονται, η μοναδική θέληση της ατομικότητας είναι εκείνη που επιταχύνει την πρόοδο, η ατομικότητα είναι εκείνη που αναδύεται και υπερिशύει, η μεγάλη μάζα είναι μετριότητα, απόρριμμα, τροφή για τις αδηφάγες ορέξεις των κυβερνητών και των πολιτικών. Ο μοναχικός μηδενιστής είναι εκείνος που καταστρέφει τους ισχυρούς, ο εικονοκλάστης είναι εκείνος που καταστρέφει όλα τα παράλογα πιστεύω με την άρνησή του. Δε μπορεί να υπάρξει καμιά πραγματική ελευθερία στην ανοικοδόμηση. Και για αυτό, ό,τι δεν είναι ελεύθερο και καταστροφικό, δεν είναι αναρχικό. Η καταστροφική φιλοσοφία του Στίρνερ είναι αναντίρρητα πιο αληθινή από την ανοικοδόμηση του Κροπότκιν, όσο μαθηματική και αν είναι η τελευταία.

Armando Diluvi

Υποσημειώσεις:

1. Η Umanita Nova είναι αναρχική εφημερίδα, που ξεκίνησε την κυκλοφορία της το 1920 και φιλοξενούσε υλικό διαφόρων τάσεων του αναρχισμού και της Αναρχίας καθώς και μεταξύ τους αντιπαραθέσεις, όπως αυτήν που αναφέρει ο συγγραφέας. Περνώντας από πολλές περιπέτειες, όπως έλλειψη πόρων, κρατική παρενόχληση, φασιστικές επιθέσεις και ευθεία καταστολή, συνεχίζει να υπάρχει ακόμα και σήμερα ως όργανο πλέον της Ιταλικής Αναρχικής Ομοσπονδίας.

2. Το παρόν κείμενο δημοσιεύτηκε στις 15 Αυγούστου του 1922, στο 3ο τεύχος της αναρχικής έκδοσης Proletario.

Πηγή: Έρεβος

“Παιδικές σκέψεις”, Massimo Passamani

Ναι, ξέρω, είμαστε όλοι ενάντια στα αξιώματα, στις εγγυήσεις και στις βεβαιότητες. Αλλά, μπορούμε στ’ αλήθεια να ζήσουμε χωρίς να μοιραζόμαστε αυτήν την κατάσταση εναντίωσής μας, χωρίς να εξαρτόμαστε από αυτό το μοίρασμα; Η αναζήτηση ταυτότητας δεν προσανατολίζεται πάντα προς τις μάζες, προς τα μεγάλα πλήθη ακολούθων. Ακόμα και μια μικρή ομάδα μπορεί να γίνει το ασφαλές μας καταφύγιο. Επίσης, η ίδια η άρνηση κάθε ομάδας, κάθε είδους συμμετοχής μπορεί να φτιάξει τη δικιά της αλαζονική, μοναχική ριζοσπαστικότητα, μέσω του παιχνιδιού της αναγνώρισης. Η πεισματάρα μοναχικότητά μου, τρέφεται από αυτό, στο οποίο εναντιώνεται· ακόμα -ή ίσως, πάνω από όλα- τρέφεται από την άσκηση κριτικής.

Το να φαίνεσαι πως εναντιώνεσαι σε κάτι ή κάποιον, που συγκεντρώνει τα υποτιθέμενα χαρακτηριστικά της εξουσίας -σε ένα χαρισματικό άτομο, μια αλήθεια που αποτελεί κοινό τόπο-, δεν είναι πάντα μια πράξη εξέγερσης. Μπορεί να προέρχεται, για παράδειγμα, από την επιθυμία να πάρεις ένα κομμάτι από το φως εκείνου στο/στον οποίο εναντιώνεσαι, γινόμενος ο αρνητής του. Σα να λες: Σας ικετεύω να προσέξετε ότι δεν έχω ηγέτες.

Πιστεύω πως η πραγματικότητα, κατά την οποία κάποιος δε χαίρει κάποιας εκτίμησης (κάτι που ας πούμε έχει αξία και μετράει) -ακόμα και με τη μορφή κάποιου είδους εχθρότητας- από μια ομάδα, παίζει περισσότερο ρόλο στην αποκήρυξη της εξέγερσης από την καταστολή. Και δεν υπάρχει καμιά παραίτηση, που να μην εκφυλίζεται σε αποστροφή, μεταβαλλόμενη γρήγορα σε καινούρια, γεμάτα χολή κοπάδια.

Δύο ή τρεις λέξεις, οι ίδιες, που επαναλαμβάνονται σε μια συνάντηση και να πώς μπαίνουν στη συζήτηση, που πάντα προκύπτει, ελπίζοντας πως θα αντικατασταθούν από άλλες -δύο, τρεις- λέξεις. Εντάξει, είναι όπως λέτε, ίσως το παρατραβάω. Αλλά, δε σας

φαίνεται πως όλο αυτό ομογενοποιεί την ομάδα και σκληραίνει τη σκέψη; Ξεκινώντας από τον εαυτό μου, ό,τι λέγεται σε μένα μου φαίνεται πάντα τόσο ασαφές και καθησυχαστικό, που το να το ακούω να επαναλαμβάνεται συνεχώς ειλικρινά με ενοχλεί.

Η εμπάθυνση των συντροφικών σχέσεων θα έπρεπε να σημαίνει την ανάδυση των διαφορών (αλλιώς, σε τι βασίζουμε τη συντροφικότητα;). Δεν αποφεύγει κάποιος την ομοιογένεια (το γεγονός πως κάποιοι αναρχικοί χρησιμοποιούν αυτήν τη λέξη με θετικό πρόσημο, κάνει το κεφάλι μου να γυρίζει) αρνούμενος τα συνέδρια, τις κάρτες μέλους και τις άλλες ωμά επίσημες σταθερές.

Οι μηχανισμοί -διστάζω να πω οι ρυθμοί, αλλά ίσως στην πραγματικότητα πρόκειται για ρυθμούς- οι ρυθμοί, λοιπόν, συμμετοχής και συμβιβασμού στρεσάρουν τη ζωή μας πέρα από κάθε όριο. Το να σκεφτόμαστε για τον εαυτό μας, όπως το έθεσε ο Lessing, δεν είναι ποτέ το αποτέλεσμα.

Τι θα ήταν το πάθος για δημιουργία, αν δε μας οδηγούσε ποτέ στην καταστροφή; Τι θα ήταν, αν μας έκανε να αγκυροβολήσουμε στο ρόλο του καταστροφέα;

Ο Gottfried Benn έχει πει πως όποιος αγαπάει τα συντρίμια αγαπάει και τα αγάλματα. Και όσον αφορά τα αγάλματα, ο Benn έγινε κατανοητός.

Ίσως είναι το άγχος για το μέλλον, που μετατρέπει τα άτομα σε μαριονέτες μιας ομάδας. Η σκέψη για τη ζωή θέλει μια σταθερή βάση. Η υπακοή και ο υπολογισμός ζουν υπό το κέλευσμα ενός αιώνιου αύριου.

Δε μας δίνουν, όμως, οι ιδέες -ως συμπυκνώσεις της γλώσσας- την αίσθηση του χρόνου;

Η περίσκεψη γεννιέται μόνο όταν η επιθυμία χλωμιάζει. Το να ζεις τη στιγμή, την αμεσότητα της ύπαρξης στο έπακρο, σημαίνει πως δεν έχεις μέλλον, δεν έχεις χρόνο, δεν έχεις ιδέες;

Αν αξίζει στο όλον να καταρρεύσει (είναι δυνατόν;), τότε παραμένει μόνο το «γιατί με ικανοποιεί, γι' αυτό».

Τόσα πολλά ακροβατικά για να ανακαλυφθεί αυτό, που τα παιδιά ήξεραν από πάντα.

Η έννοια της αμοιβαιότητας -σε καμιά περίπτωση ένα ηθικό καλό, σε καμιά περίπτωση ένα καθήκον- είναι ίσως, στην πραγματικότητα, μια σχέση μεταξύ παιδιών.

Από το Cane Nero

Μετάφραση: Le Misanthrope

“Η έσχατη βεβήλωση”, Lee Paxton

Μιλάει ένας γυμνοσοφιστής

«...το ιερό, είναι το γόνιμο έδαφος κάθε ιδεολογίας...»

Αλφρέντο Μ. Μπονάννο

Όταν ο άνθρωπος άρχισε να μιλάει στον εαυτό του, έκανε τα πρώτα του βήματα σε έναν καινούργιο κόσμο. Πλέον, η σκέψη του δεν ήταν αποκλειστικά δεμένη με την αισθητική του δραστηριότητα – απέκτησε δική της ζωή. Ένας «πνευματικός κόσμος», ένας «geistwelt», με νοητικές συλλήψεις για τα πλάσματά του, έστησε το σπίτι του στο κεφάλι του ανθρώπου και έμεινε εκεί.

Νομίζω πως ήταν ο λόγος[1] που απελευθέρωσε τη σκέψη. Ο λόγος δεν είναι απλά περιγραφικός, είναι δημιουργικός. Επομένως, δεν αποτυπώνουμε απλά, φαντασιωνόμαστε. Αποκόπτουμε τις ιδέες από τις ρίζες τους και τις χειραγωγούμε, μετατρέποντάς τες σε έργα τέχνης αποκλειστικά δικά μας.

Καθώς αυτή η ικανότητα ανθούσε μέσα στον άνθρωπο, εκείνος βρέθηκε περικυκλωμένος από το μυστήριο, τον πρώτο πυλώνα του ιερού. Κι έτσι, ξεκίνησε, μάλλον φυσικά, να γεμίζει τα κενά της κατανόησής του, εκείνα τα μέρη που η στοχαστική του ικανότητα δε μπορούσε να φτάσει, με τη φαντασία. Από κει και μετά, αρχίζει να δημιουργείται ένα χάσμα μεταξύ του ιδανικού και του πραγματικού. Όμως, ο άνθρωπος δεν το αντιλαμβάνεται αυτό, καθώς ο άκριτος νους του θεωρεί πως η φανταστική τάξη και η φυσική τάξη[2] βρίσκονται σε αντιστοιχία.

Μέσω μιας διαλεκτικής διαδικασίας μεταξύ του περιβάλλοντος και του μυστηριώδους κενού σκέψης, κάθε κοινότητα αναπτύσσει μια διακριτή κουλτούρα. Με αυτό, εννοούμε ένα σύνολο ιδεών, αντιλήψεων, πρακτικών και εθίμων,

γύρω από το οποίο περιστρέφεται η κοινότητα και το οποίο αποτελεί γι' αυτήν το δεύτερο πυλώνα του ιερού.

Όμως, τι είναι αυτό το «ιερό» για το οποίο μιλάω; Είναι ένα πνευματικό φάντασμα, που σηκώνει ένα παραπέτασμα ισχύος επί του αντικειμένου, που διεκδικεί κυριαρχικά δικαιώματα πάνω στο άτομο και στην, ας πούμε, «ιδιαιτερότητά»[3] του. Είναι «μια ιδέα που έχει θέσει τον άνθρωπο υπό το ζυγό της»[4], ένα πνεύμα που απαιτεί υποταγή, ένας μονάρχης εναντίον του οποίου κανένας άνθρωπος δεν πρέπει να εξεγερθεί, πόσο μάλλον να διαπράξει τη μέγιστη εκ των ιεροσυλιών, να καταφύγει, δηλαδή, στο βλάσφημο απογυμνωμένο ατομικό εαυτό[5].

Ναι, απογύμνωση, είναι ο τέλειος ορισμός γι' αυτό το οποίο λέω[6]. Η θέληση μου, η επιθυμία μου, η ανάγκη μου, τι μπορεί να είναι πάνω από αυτές; Δεν είμαι περιουσία της κουλτούρας και της ηθικής – αυτές είναι περιουσία μου και παίρνουν οποιαδήποτε μορφή και τις χρησιμοποιώ όπως εγώ θέλω, γιατί δεν υπάρχει κανένα «ιερό πνεύμα», κανένα μεταφυσικό «δικαίωμα», το οποίο οφείλω να προσκυνάω. Σωστή κουλτούρα, καλή ηθική, ανώτερος χαρακτήρας; Ανοησίες! Όπως ο «Θεός» και αυτές οι συλλήψεις βρίσκονται στον πνευματικό κόσμο της σκέψης. Κοιτάξτε τη φύση, βλέπετε καμιά ηθική στην οποία να συμμορφώνονται τα ζώα; Όχι, απλά ικανοποιούν τις ορέξεις τους όπως μπορούν, χωρίς να σκοτίζονται με αφηρημένες σκέψεις. Αυτές οι αξίες δεν είναι εγγενείς στη φύση, γι' αυτό κάποιος μπορεί να βρει ελάχιστες αναφορές γι' αυτές στην επιστήμη, η οποία ακολουθεί μια περιγραφική αρχή.

Επεκτείνοντας τη μεταφορά της απογύμνωσης, θα μπορούσαμε να πούμε πως όλοι οι ιδεολογικοί διαξιφισμοί είναι, τελικά, για το πώς θα ντύσουμε τον άνθρωπο. Όπως φαίνεται, το προφανές γεγονός πως τα ρούχα δε δημιουργούν τον άνθρωπο, αλλά ο άνθρωπος δημιουργεί τα ρούχα, παραβλέπεται σχεδόν καθολικά είτε γιατί οι άνθρωποι είναι τόσο ηλίθιοι για να συνειδητοποιήσουν κάτι τόσο βασικό είτε γιατί δε μπορούν να

αντέξουν την ιδέα του γυμνού εαυτού τους και έτσι, ντύνουν την οντολογική τους ταπεινοφροσύνη με ιδεολογικά φύλλα συκής. Έτσι, ο όρθιος πίθηκος πορεύεται κατεχόμενος, εκπολιτισμένος, μπλεγμένος στο δικό του μύθο, πάντα πιστός στους πνευματικούς του αφέντες. Παπάδες κοσμούν κάθε γωνία, ο καθένας τους θέλει να μας σώσει από τους εαυτούς μας, να μας επιμορφώσει σύμφωνα με το ευαγγέλιό του – μια μεσσιανική πανούκλα μαστίζει τον πολιτισμό.

Αλλά, αρκετά με αυτές τις όμορφες φαντασιοπληξίες. Αυτό που προτάσσω εδώ είναι απλό: ο μηδενισμός. Ή για να το θέσω αλλιώς: την έσχατη βεβήλωση.

Ο μηδενισμός γίνεται αντιληπτός από πολλούς ως μια δαιμονική επιρροή. Είναι ο μαινόμενος τάυρος εν υαλοπωλείο, του οποίου η έξαψη δε σταματάει πριν γίνουν όλα σκόνη. Εν συντομία, είναι κάτι που εξισώνεται με το ριζοσπαστικό πεσιμισμό. Χωρίς αμφιβολία, δεν είμαι ο ιδανικός άνθρωπος για να τον υπερασπιστεί από αυτήν την κατηγορία, καθώς έχω ήδη ανενδοίαστα αποκαλύψει τις πεσιμιστικές μου θέσεις σε άλλα κείμενα. Όμως, αυτή η εκτίμηση βασίζεται σε μια πλάνη, σύμφωνα με την οποία για να κάνω μια ενέργεια, μια επιλογή και να είναι αυτή δικαιολογημένη και αξια σημασίας, πρέπει να πατάει πάνω στο ιερό, σε κάποιου είδους απόλυτο, το οποίο προδιαγράφει τη θέλησή μου. Όσο και αν οι άνθρωποι συνεχώς φλυαρούν για την ελευθερία ως τον ύψιστο σκοπό τους, μόλις αναφέρεις το μηδενισμό, που πρακτικά βιωμένος είναι η ύψιστη έκφραση της ελευθερίας, καθώς αποφεύγει αντιλήψεις όπως την «υποχρέωση», το «καθήκον», την «αιτιολόγηση» κλπ, αντιμετωπίζεις κατηγορίες ασυγχώρητης ανταρσίας και απανθρωπιάς. Ναι, ο μηδενισμός είναι απάνθρωπος, όσο οι τρόποι με τους οποίους ορίζουμε την ανθρωπιά μας, με τους οποίους ξεχωρίζουμε τους εαυτούς μας από το ζωικό βασίλειο, αναφέρονται στο πνεύμα, δηλαδή στον κόσμο των ιδεών, στη φαντασμαγορία, η οποία είναι η θεμέλια λίθος του «πολιτισμού», όπως τον κατανοούμε εμείς. Όταν οι πολιτικοί και το σινάφι τους μιλούν για «ελευθερία», εννοούν την πίστη σε κάποιο ιδανικό. Ακόμα και οι πιο προοδευτικές

από τις διαδεδομένες αντιλήψεις περί ελευθερίας είναι, απλά, πίστη στις ιερές αρχές «ισότητα, ελευθερία, αδελφσύνη».

Ίσως αυτό να εννούσε ο Νίτσε, όταν, με τη δική του αντίληψη περί μηδενισμού, μιλούσε για την ανάγκη του ανθρώπου να εξελιχθεί στον «υπεράνθρωπο», στον μετα-άνθρωπο. Μπορούμε, μάλλον, να πούμε σωστά πως ο μηδενισμός όντως είναι απειλή για τον άνθρωπο, εάν θεωρήσουμε τον άνθρωπο ως εκείνο το πλάσμα, που βρίσκεται κατεχόμενο από υπερβατικά ιδανικά και που σκέφτεται με απόλυτους όρους. Η υιοθέτηση του μηδενισμού σημαίνει την εγκατάλειψη της «ανθρωπότητας», της «πνευματικότητας», του «υπερεγώ», πείτε το όπως θέλετε, και την επιστροφή, όπως λένε κάποιοι, ή την εξέλιξη, όπως λένε άλλοι, στην κατάσταση του απογυμνωμένου πάθους και του αυθεντικού εγωισμού.

Θα πρέπει να είναι, πλέον, κατανοητό το γιατί ο Στίρνερ άσκησε κριτική σε εκείνους τους περήφανους ανθρώπους, που υποστήριζαν πως είχαν ξεπεράσει τη θρησκευτικότητα, αποκυρήσσοντάς τους ως «θεοσεβούμενους άθεους». Ναι, σίγουρα, αρνούνται το «θεό» και την «ψυχή», αλλά συνεχίζουν να ορκίζονται πίστη στο ιερό, πλέον στη μορφή της «ανθρωπότητας», της «κοινωνίας», της «αρετής» ή κάποιας άλλης αφηρημένης έννοιας και να επιδίδονται σε κεκαλυμμένη μεταφυσική.

«Όμως», πετάγεται μια φωνή, «ο μηδενισμός πρέπει οπωσδήποτε να απορριφθεί γιατί ληστεύει από τη ζωή το νόημά της!». Λοιπόν, δεν είναι ποτέ εντελώς σαφές ποιο είναι αυτό το νόημα, θεωρώ, όμως, ότι βασικά εννοεί έναν προκαθορισμένο σκοπό ή/και μια υπερβατική δικαίωση. Θα πρέπει να αναρωτηθούμε γιατί η απουσία αυτών των πραγμάτων μας τρομοκρατεί τόσο πολύ, γιατί αξιώματα όπως «τίποτα δεν είναι ιερό», ή «το δικαίωμα πηγάζει από τη δύναμη» παρουσιάζονται υστερικά ως παραδείγματα τρέλας, ενώ στην πραγματικότητα είναι το ακριβώς αντίθετο. Υποθέτω πως αν κάποιος πήγαινε σε ένα άσυλο και προσπαθούσε να πείσει τους τρόφιμους με ένα λογικό τρόπο, θα αντιμετωπιζόταν σαν

τον Αντίχριστο. Είναι σαν να εξαρτάται όλη η αυτοπεποίθηση του ανθρώπου από τη δουλοπρέπειά του, στο ρόλο του ως όργανο για κάτι «μεγαλύτερο». Ίσως γιατί στην πραγματικότητα, ανεξαρτησία σημαίνει μοναξιά. Αν υπάρχω μόνο εγώ, αν οι πράξεις μου είναι μόνο δικές μου, είμαι απομονωμένος από τον κόσμο και τους άλλους ανθρώπους, με έναν τρόπο προφανώς αποφασιστικά άγευστο για τον άνθρωπο ως «πλάσμα κοινωνικό». Ναι, αυτό πρέπει να είναι: ο μηδενισμός κόβει τους δεσμούς που θεωρούνται βασικοί για την ύπαρξή μας στον κόσμο. Βέβαια, μπορεί να διαλύσει μόνο ιδέες, καταδεικνύοντας πως αυτοί οι δεσμοί είναι και ήταν πάντα αποκυήματα της φαντασίας. Αν δεν ήταν έτσι, ποιος θα μπορούσε να θεωρήσει το μηδενισμό «επικίνδυνο»; Φυσικά, η αλήθεια έχει την ύπουλη συνήθεια να διαλύει το ψέμα και όταν κάποιος έχει προσαρμόσει τη ζωή του στο ψέμα, ότι τον εκτρέπει από αυτό, το θεωρεί δικαίως μια καταστροφική επιρροή.

Όταν πρωτοασχολήθηκα με τις πολιτικοκοινωνικές επιπτώσεις του μηδενισμού, υπέθεσα, όπως και ο Στίρνερ, ότι το αποτέλεσμα θα ήταν ένα είδος αναρχισμού. Γιατί αναρχισμός σημαίνει «χωρίς αρχή» και ο μηδενισμός υπονομεύει την ιερή δικαίωση της κοινωνικής εξουσίας. Όμως, επικοινωνώντας με αναρχικούς, κατάλαβα πως και ο αναρχισμός πέφτει στην ίδια παγίδα με όλες τις ιδεολογίες. Η απόρριψη από μέρους του των ιεραρχικών συστημάτων δεν είναι ριζωμένη (στο 99% των περιπτώσεων) στην απόρριψη της πνευματικής ιδεολογίας, αλλά περισσότερο σε ένα ηθικό σύστημα ισότητας. Όταν οι αναρχικοί λένε πως επιθυμούν ο άνθρωπος να είναι ελεύθερος, εννοούν πως επιθυμούν να δώσει όρκο στις προαναφερθείσες ιερές αντιλήψεις του τριπτύχου «ισότητα, ελευθερία, αδελφοσύνη». Επομένως, αυτή η σπάνια ράτσα των «εγωιστών» αναρχικών απορρίπτεται γιατί αυτοί δε δίνουν όρκο σε κανέναν πέρα του εαυτού τους. Ακόμα, όμως, και όταν γίνονται αποδεκτοί, είναι λόγω της πεποίθησης ότι ο εγωισμός ως πρακτική μπορεί να βοηθήσει στη συνειδητοποίηση των στόχων της ιερής τελολογίας.

Όταν οι αναρχικοί μιλούν για τη θέληση να μην υπάρχει «αφέντης»,

αντιλαμβάνονται τον «αφέντη» μόνο ως κάποιον που περιφέρεται με στολή ή στρατιωτικά διακριτικά και που μοιάζει αυστηρός και σοβαρός. Έτσι, ενώ απορρίπτουν περήφανα την εξουσία του ανθρώπου πάνω σε άνθρωπο εντός των κοινωνικών σχέσεων, παρ' όλα αυτά, επιθυμούν όλοι οι άνθρωποι να βρίσκονται υπό την εξουσία του αγίου πνεύματος του αναρχικού ιδανικού και να είναι όλοι χαμερπείς κόλακες μπροστά στο βωμό του ενάρετου τρόπου.

Όλη αυτή η ιερότητα, που βρίσκεται προσκολλημένη στον αναρχισμό, τον καθιστά ανίκανο να συνδεθεί με το μηδενισμό και την ανιερότητά[1] του. Προφανώς, δεν υπάρχει τίποτα άλλο. Θα πρέπει να μείνουμε προσκολλημένοι στον όρο «κοινωνικός μηδενισμός».

Πώς θα τον ορίζαμε, ώστε να γίνει ξεκάθαρα κατανοητός; Είναι μια κοινωνική φιλοσοφία ριζοσπαστικής ελευθερίας, η οποία αφαιρεί την εξουσία της αξιολόγησης από την αφηρημένη ιδέα και τους φιλοσόφους της και τη θέτει στην υπηρεσία της παθιασμένης ατομικότητας. Η δημιουργική θέληση κάθε μοναδικού προσώπου δε μπορεί, πλέον, να αξιολογείται με βάση απόλυτες αντιλήψεις. Όλη η κοινωνική αλληλεπίδραση και δόμηση -η κουλτούρα και η πολιτική- δε θα γεννώνται από την υποχρέωση και το καθήκον σε ιερές ηθικές και στόχους, αλλά από τα σκέτα «ναι» και «όχι» της ατομικής θέλησης. Αυτή είναι η μέθοδος χωρίς μέθοδο, το σύστημα χωρίς σύστημα.

Σημαίνει αυτό, θα πουν οι ιδεαλιστές, την απόλυτη, ανηλεή καταστροφή της κοινωνίας; Δε βλέπω το λόγο να σημαίνει κάτι τέτοιο. Σημαίνει, απλά, πως ο άνθρωπος αποφασίζει μόνος του για τις πράξεις τους και δεν του υπαγορεύονται από τις σελίδες κάποιου ιερού βιβλίου. Σημαίνει αυτό, όπως με φόβο προφητεύεται, το τέλος κάθε νόμου και τάξης; Όχι, σημαίνει πως κάθε νόμος και τάξη θα είναι ριζωμένα αποκλειστικά στη θέληση και τη δύναμη των ατόμων. Δε θα αντλούν τη δικαίωσή τους από τη φύση, το Θεό ή κάποιο άλλο απόλυτο που βρίσκεται πέρα από το άτομο, αλλά από εμένα και το δικό μου. Κάθε δικαίωμα, που ίσως έχει ένας άνθρωπος, δεν είναι έμφυτο λόγω κάποιας κοσμικής αρχής

ή νόρμας, αλλά κερδισμένο από αυτόν γιατί το θέλει. Κάθε αντιπαράθεση αποδομείται ως το επίπεδο της αντιπαράθεσης με βάση την προτίμηση, όχι το καλό ή το κακό, το σωστό ή το λάθος. Κανένας δεν έχει την εξουσία να αποφασίζει για μένα χωρίς να το επιλέξω εγώ, γιατί κανείς δεν καταπατά τη θέλησή μου.

Γιαναχρησιμοποίησω τη γλώσσα του Hume, ο κοινωνικός μηδενισμός είναι η φιλοσοφία που απορρίπτει το οφείλει και αγκαλιάζει το είναι.

Όμως, αυτός είναι ο σκόπελος. Δε μπορώ να σας αναγκάσω να ακολουθήσετε αυτήν τη φιλοσοφία, γιατί δε μπορώ να ισχυριστώ ότι της οφείλει κανείς πίστη. Θα μπορούσε κάποιος να πει πως ο Μηδενισμός είναι μια «αδύναμη» φιλοσοφία, εφόσον έχει παραδώσει στην πυρά όλον εκείνον τον ιδεαλισμό, που άλλοι τρόποι σκέψης θα χρησιμοποιούσαν για να ενδυναμωθούν. Ως ιδεολογία της αντι-ιδεολογίας, βοηθά με ειρωνικό τρόπο στην ήττα της. Επομένως, το παπαδαριό αυτού του κόσμου δε χρειάζεται να ανησυχεί, οι προειδοποιήσεις του Νίτσε ήταν πρόωρες, ο μηδενισμός δεν πρόκειται σύντομα να καταλάβει τον κόσμο –όσοι νομίζουν ότι το έχει κάνει ήδη δεν τον καταλαβαίνουν- και αυτό το σύγγραμμα θα αγνοηθεί παντελώς από τον τύπο. Ο κόσμος συνεχίζει να γυρίζει.

Lee Paxton

Σημειώσεις

[1] Εδώ η λέξη λόγος χρησιμοποιείται με την έννοια της γλώσσας (language στο πρωτότυπο)

[2] «ordo imaginalis» και «ordo naturalis» στο πρωτότυπο

[3] «caprice» στο πρωτότυπο

[4] Max Stirner – «Ο Μοναδικός και η Ιδιοκτησία του», κυκλοφορεί στα ελληνικά από τις εκδόσεις ΘΥΡΑΘΕΝ

[5] «naked self-hood» στο πρωτότυπο

[6] ΣτΣ. «Οι υπαρξιστές προσέγγισαν αυτήν την αντίληψη, όταν έλεγαν πως ο άνθρωπος «είναι καταδικασμένος να ζει ελεύθερος». Αντίθετα, όμως, με αυτούς, εγώ δεν αρνούμαι την πιθανή ύπαρξη της ανθρώπινης φύσης, δηλαδή συγκεκριμένων ψυχο-βιολογικών παρορμήσεων, που οδηγούν τον άνθρωπο σε συγκεκριμένες συμπεριφορές. Όμως, αυτές δε σχετίζονται με τη συζήτησή μας, καθώς όταν δε μπορούμε να παρέμβουμε σε αυτές, δεν έχει νόημα η φιλοσοφική αναζήτηση για εναλλακτικές και όταν μπορούμε, δεν είναι δεσμευτικές και τελικά, δε μπορούν να εμποδίσουν την ανθρώπινη «ελευθερία».

[7] ΣτΣ. Ίσως , αν ο όρος δεν είχε ήδη χρησιμοποιηθεί από τους περιπλανώμενους γυμνιστές μυστικιστές του παρελθόντος, η γυμνοσοφία θα ήταν ένας κατάλληλος ορισμός, αφού «gymno», σημαίνει γυμνός στα αρχαία Ελληνικά.

Πηγή: Έρεβος

“Δραπετεύοντας στη Λογική: Η Πτώση”, ΝΘ

Και μετά, έπεσα! Πέφτω εν πανικώ στην άβυσσο, μισο-εθελοντικά, μισο-σπρωγμένος, άρρωστος από ταχύτητα και μοναχικός σαν το τοπίο που απλώνεται. Υπάρχουν στιγμές που κολλαώ. Μια παλιά φίλη προεξέχει σαν κλαδί δέντρου. Την πιάνω, σπάει. Ακόμα μία επιβραδύνει την πτώση μου, πράσινη και υγρή και ω, είναι τόσο ωραία που τη βλέπω ξανά, που βλέπω ξανά το χαμόγελό της, τα υπέροχα μαλλιά της, τη γραμμή του όμορφου προσώπου της, αλλά έχω φύγει πάλι, τώρα στροβιλιζομαι, τώρα ισορροπώ, τώρα ρουφώ πίσω την ανάσα που μου έχει κάτσει στο λαιμό, τώρα σε πόλεμο, τώρα εν ειρήνη. Πέφτω στην πλάτη ενός αετού, που σκίζει τον ουρανό, αλλά η παλιά μου ερωμένη θέλει να με πάρει πίσω στην κορφή του λόφου, να με αναγκάσει να περπατήσω μαζί της πίσω στο μέρος που είχα και είχαμε υπάρξει, αλλά δε θέλω να γυρίσω πίσω -είναι αδύνατον- έτσι, λοιπόν, αφήνω το χέρι της, πηδώ και συνεχίζω την πτώση μου. Και στις σιωπηλές, όταν απλά... πετάω... σκάβω μέσα στα βαζάκια μαρμελάδας της μνήμης με δάχτυλα, που λαχταρούν το παρελθόν που έχει παρέλθει, διπλώνομαι από το φριχτό θόρυβο μιας πόλης, από την οποία προσπαθώ να φύγω με τον τρόπο που μπήκα, αλλά η είσοδος είναι κατάμεστη και ο σερβιτόρος με επιπλήτει, δε μπορείς να φύγεις με τον τρόπο που μπήκες, πρέπει να φύγεις από άλλη διαδρομή. Και έτσι, στρέφομαι προς το χάος της ζωής μου. Προς το χάος της πόλης, της Κοινωνίας, της μοναξιάς. Και είμαι μια οργισμένη παλίρροια, μια πράα παλίρροια, υποχωρώντας και κυλώντας μέσα στην ανάγκη της αλλαγής, της ευθύνης και της αναζήτησης του εαυτού. Αυτό το έκανα εγώ, το άλλο όχι. Σε κάθε περίπτωση, η απάντηση μου ήταν πάντα δικιά μου. Και πέρα από τα δάκρυα, το τσάκισμα των αλυσίδων, την απώλεια ενός κόσμου, την απώλεια ενός φίλου, δογμάτων που με κρατούσαν σχετικά ασφαλή, κάτι εγκαθίσταται μέσα μου. Ο κourνιαχτός μετά την έκρηξη του ηφαιστείου. Ξεκαθαρίζει αργά-αργά. Μια περίεργη και για πρώτη φορά βιωμένη... ισορροπία.

Δε θα μπορούσα ποτέ να συμβιβαστώ. Όχι για πολύ. Και όχι χωρίς να

καταστρέψω τον Εαυτό μου. Τη γαλήνη μου. Αλλά, μου ζητήθηκε. Όχι απλά από την Κοινωνία, αλλά από εκείνους τους Αναρχικούς, που, όπως κι εγώ, δεν είχαν εξερευνήσει ακόμα απόλυτα τον εαυτό τους και που, όπως κι εγώ, κρεμόντουσαν από μια φαινομενική ελευθερία, μια εξεγερτική μάσκα, ένα κουστούμι που έδινε ευχαρίστηση, αλλά το οποίο μπορούσες να βγάλεις και να κρεμάσεις στα παρασκήνια μέχρι την επόμενη παράσταση, ενώ συνέχιζες να παίζεις τις ίδιες ρουτίνες. Και Εγώ, πάντα αργός στην ανάπτυξη, προσπαθούσα σκληρά να ικανοποιώ. Αλλά, δε θα μπορούσε ποτέ να πετύχει και με βρήκα να σκίζω τις ίδιες τις γραμμές της ζωής μου. Ξαφνικά, ένας φιλοσοφικός πλούτος μου έτεινε τη χείρα του, χαρακτήρες της ιστορίας, για τους οποίους δε μιλάει κανείς. Ατομικιστές, που αντιλαμβάνονται πως η ελευθερία πρέπει να ξεκινάει με τη γνώση του Εαυτού. Από την απελευθέρωση, για την οποία παλεύει το άτομο με κάθε κόστος, κάθε στιγμή, ανάμεσα σε οποιουδήποτε ανθρώπου, ακόμα και τους δικούς σου. Κανένας κανόνας, εκτός από τους δικούς μου. Καμιά ταυτότητα, πέρα από αυτό που επιλέγω να γίνομαι, να εξερευνώ, χωρίς καλούπι, αδέσμευτος. Κανένας κοινωνικός κώδικας, στον οποίον να είμαι δεμένος. Χωρίς κόμπους. Χωρίς να χρωστάω τίποτα σε κανέναν. Λοιπόν, αυτοί είναι οι στόχοι. Η πτώση, που αποκαλύπτει τα πάντα ή τουλάχιστον αποκαλύπτει περισσότερα. Οι ρόλοι, που έπαιξα για τους άλλους και οι ρόλοι, που έπαιξαν οι άλλοι για μένα. Τίποτα δε μπορεί να κερδηθεί ξανά. Τα πάντα έχουν χαθεί. Και εδώ είναι ο συνεχής μικρός θάνατος, ο θερισμός και η σπορά των σπόρων μου. Προσγειώνομαι. Μόνος, έχω σχεδόν πέσει στη λογική.

Και...

Βρίσκω στον εαυτό μου το σκληρό κριτή. Είναι εύκολο να παραστήσω τον κακομοίρη, δελεαστικό το να πω πως με «πέταξαν έξω», ότι έχασα λόγω γεγονότων πέρα από τον έλεγχό μου. Είναι εύκολο, γιατί δεν έχω συνηθίσει τη δύναμη, δεν έχω συνηθίσει την απόλυτη ευθύνη. Αλλά, είναι ανειλικρίνια το να λέω τέτοια πράγματα. Γιατί η αλήθεια είναι πως αρνήθηκα. Αρνήθηκα να βάλω τα συμφέροντα του κινήματος πρώτα από τις δικές μου ιδέες, αρνήθηκα να επιτρέπω

πλέον τις προδοσίες, που υποτίθεται πως πρέπει να κάνουμε και να δεχόμαστε για το γενικό καλό, αρνήθηκα το ότι χρωστάω οτιδήποτε σε οποιονδήποτε και το είπα. Αρνήθηκα να παίζω πλέον το ρόλο μου. Αρνήθηκα τους ανθρώπους, που θεωρούσα φίλους και τα παράτησαν, πηδώντας από το βράχο της βλακείας στον κοινωνικό θάνατο. Άλλωστε, υπήρχε κάποιος, που περίμενε για να ανακόψει την πτώση μου. Και η αγκαλιά, στην οποία έπεσα, ήταν η δική μου.

Ήταν μετά από το ψείρισμα των επιλογών και των αποφάσεων, των αντιδράσεων και των υπολογισμών, των άγχων και των αποτυχιών, μόνο μέσα στο ξαφνικό σκοτάδι, από την ανακάλυψη πως το σώμα, η ψυχή και το μυαλό μου κουνιούνται ακόμα, που αποκαλύφθηκε το μοτίβο μιας ολόκληρης ζωής. Μέσα στην απουσία της ψιλοκουβέντας, μέσα από την απουσία όλων αυτών των φιλικών σχέσεων, που θεωρούσα πως θα κρατήσουν για πάντα, μέσα στην ξαφνική ανακούφιση από τις προσδοκίες και τις κατηγοριοποιήσεις και «το ρόλο που έπαιζα για τους άλλους», συνειδητά ή ασυνείδητα, άρχισα να τη ξεδιπλώνω. Ακριβώς στην ηλικία, όπου είχα θεωρήσει όλα αυτά τα πράγματα -φιλίες, συμπεριφορές, δραστηριότητες- τακτοποιημένα και απaráλλαχτα, τα άλλαξα όλα. Και καθώς το έκανα, κοίταξα ψηλά και είδα τα βράχια να καταρρέουν και να καταρρέουν, μέχρι που δεν κατοικούσα πλέον στον πάτο μιας αβύσσου, αλλά σε μια καινούρια και απέραντη κοιλάδα.

Δεν είμαι κολλεκτιβιστής, παρόλο που προσπάθησα να είμαι, καταβεβλημένος από έλλειψη εμπιστοσύνης στη δική μου δύναμη και το δικό μου μονοπάτι. Οι άνθρωποι με εξουθενώνουν. Δεν είμαι ανεκτικός και είμαι απρόθυμος να είμαι οτιδήποτε άλλο από εικονοκλάστης. Ένας γεννημένος ατομικιστής, που δεν έβλεπε τη σημασία των δικών του υπαρξιακών προσπαθειών, εύκολα καταδικασμένος και εύκολα πτοημένος, επειδή τόσο συχνά χτυπήθηκε σκληρά για αυτές. Γιατί δεν είχα ποτέ την ευκαιρία μέχρι τώρα να γνωρίσω τι είμαι και γι' αυτό, δεν έψαξα ποτέ τον καθρέπτη.

Βέβαια, το να λέω «είμαι Ατομικιστής» είναι επίσης παράλογο.

Περιορίζω έτσι τον εαυτό μου! Δεν είναι αλήθεια. Κάποιες φορές, ίσως επιλέξω να τιμήσω τη συλλογική ανάγκη πάνω από τη δική μου και έτσι, θα είμαι για μια στιγμή κολλεκτιβιστής. Αλλά, αυτό θα γίνει χωρίς εξαναγκασμό ή από καθήκον.

Οι περισσότεροι από εμάς δε μεγάλωσαν σωστά. Συρθήκαμε και φυλακιστήκαμε σε πυρηνικές οικογένειες, όπου η ανάπτυξη του ατόμου ήταν καλή όσο συμβάδιζε με τις επιθυμίες και τις αξίες των γονέων και δεν τους απειλούσε. Είχαμε κάποιο χρόνο για εμάς, αλλά ήταν κλεμμένος, βιαστικός χρόνος ή βαρετός χρόνος ή βασανιστικός χρόνος. Σπανιώς ήταν μια θεραπευτική μοναξιά. Πολλοί άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένου και εμού, πέταξαν από την πλύση εγκεφάλου της οικογένειας και των παιδικών χρόνων στην πλύση εγκεφάλου μιας ενήλικης οικογένειας, δηλαδή ενός ανταγωνιστικού συνόλου κωδίκων, γλώσσας, συμπεριφοράς και τρόπου ζωής, που ονομάζεται υποκουλτούρα. Όλα αυτά σου αποτυπώνονται κατά το ευάλωτο στάδιο της ενηλικίωσης. Αν είσαι τυχερός, σε κάποιο αργότερο στάδιο, θα το αναγνωρίσεις αυτό για αυτό που είναι, ένα δευτερεύον αποτύπωμα και κάποια στιγμή θα προσπαθήσεις να απελευθερωθείς και από τα δύο. Και έτσι, σπρωχνόμαστε από την πυρηνική οικογένεια σε μια φαινομενικά επιλεγμένη οικογένεια, κουβαλώντας μαζί όλες τις δυσλειτουργίες μας, χωρίς να έχουμε το χώρο ή την κατανόηση, με την οποία θα ξεχωρίζαμε τι θέλουμε να κρατήσουμε και τι να ξεφορτωθούμε. Σαν μήλα, που έχουν πέσει από την τσάντα στο έδαφος, κυλώντας δεξιά και αριστερά, λίγο χτυπημένα, πολύ χτυπημένα, χωρίς τον πλήρη έλεγχο του προς τα πού και ποιον κυλάμε. Αλλά, με κάποιον τρόπο, καταλήγουμε σε ένα σωρό και συνεχίζουμε τη σφοδρή κακομεταχείριση της ήδη χτυπημένης και μελανιασμένης ατομικότητας. Αγνωούμε τους ατομικούς μας χαρακτήρες και έτσι, είμαστε αδαείς και μέσα στις σχέσεις μας και αυτός είναι ο λόγος, που η ιδέα του ατομικισμού είναι τόσο σημαντική. Γιατί μόνο δυνατές (με όρους αυτογνωσίας, με αυτοκαθορισμού και αγάπη του εαυτού) ατομικότητες μπορούν να δημιουργήσουν δυνατές σχέσεις και συλλογικότητες.

Βλέπετε συχνά στην οικογένεια και σε άλλες ανθρώπινες διαδράσεις ότι η αξία δε δίνεται στη μοναδικότητα κάθε ατόμου, αλλά στο πόσο μοιάζουν αυτά μεταξύ τους. Ξέρω μερικές μητέρες, που ο ατομικός χαρακτήρας του παιδιού τους δεν προκύπτει καθόλου από αυτές. Αυτό, που προκύπτει, είναι πως το παιδί είναι σαν τη μητέρα με τον έναν ή τον άλλον τρόπο και αν δεν είναι, μπορεί να γίνει σαν τη μητέρα!

Σας χέι τύχει να σας χέι πει κάποιος κάτι, που δεν το περιμένατε και να μην το καταλάβετε; Ίσως ήταν σε κάποια άγνωστη γλώσσα; Η γλώσσα βλέπετε δεν είναι το εργαλείο, μέσω του οποίου επικοινωνούμε· οι προσδοκίες είναι η γλώσσα, μέσω της οποίας επικοινωνούμε.

Επιδιώκω, μέσω της γνώσης μου για σένα, να πεις αυτό ή το άλλο, για αυτό ή εκείνο. Το ταξίδι του ατομικισμού δεν είναι το ταξίδι ενός εγωπαθή εγωτικού – όπως λένε κάποιοι επικριτές μας. Είναι η προσπάθεια των ατόμων να απελευθερωθούν από όλες τις προσδοκίες, δηλαδή να απελευθερωθούν όχι μόνο από τα κλουβιά, που έχουν κατασκευάσει για τους εαυτούς τους μέσω της ταυτότητας, της γλώσσας, των φιλικών παρεών, των κωδίκων και των μοδών, αλλά και από εκείνα, που τους επιβάλλονται από έξω. Το αποτέλεσμα αυτής της προσπάθειας είναι το να σταματάμε να είμαστε αυτόματα.

Η Κοινωνία χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι τα ατομικά μέλη της πρέπει να την αθροίζουν, να ακολουθούν τους κανόνες της. Το γεγονός ότι η τάση του ατομικισμού, τόσο ιστορικά όσο και σήμερα, καθυβρίζεται, όχι λιγότερο από τους αποκαλούμενους αναρχικούς αγωνιστές της ελευθερίας, δείχνει ακριβώς το πόσο μη απελευθερωτικά είναι τα περισσότερα μέλη των «χώρων» των υποκοουλτούρων και του αναρχισμού. Η φωνή του μοναχικού λύκου και οι προσπάθειές του για απελευθέρωση και εκμετάλλευση του εαυτού δε γίνονται ανεκτές, γιατί απειλούν τη νοοτροπία κοπαδιού, το οποίο, ενώ απέχει από την πλειοψηφία, εντούτοις ταιριάζει γάντι και με μεγάλη επιμονή στη Μεγάλη Τάξη της Συμβολικής Κουλτούρας, η οποία πάντα αντιτάσσεται στο Άτομο. Η φωνή του κοπαδιού, ακόμα και όταν η ίδια καθυβρίζεται

από τις μάζες της Κοινωνίας, τρελαίνεται όταν αντιμετωπίζει τον ισχυρισμό του Εαυτού και την άρνησή του να υπακούσει.

Και αυτός είναι ο λόγος, που η Ατομικιστική σκέψη ήταν πάντα μια σημαντική τάση, γιατί είναι εκείνη που αποκαλύπτει το Κοπάδι στον εαυτό του και επιτρέπει σε αυτούς, που δεν έχουν ακόμα ξεκινήσει τη διαδικασία εξατομίκευσης, να ξεκινήσουν τουλάχιστον να αναρωτιούνται τί υπάρχει μέσα τους και να αρχίσουν να ονειρεύονται χωρίς προσδοκίες.

Γιατί οι κοινότητες των ατομικότητων, που ο προσωπικός τους στόχος είναι είναι η συνεχής επαγρύπνηση ενάντια στους κανόνες, τη συνήθεια και τις προσδοκίες, μπορούν ίσως να αποφύγουν το θάνατο, που τελικά σημαδεύει τα περισσότερα αποκαλούμενα απελευθερωτικά εγχειρήματα, που χωλαίνουν μέσω της διεφθαρμένης και ανεγκέφαλης ανάθεσης των ακρωτηριασμένων ατόμων, είτε στις εντολές ενός ή περισσότερων δυνατών ατόμων, είτε στην τυραννία του συλλογικού μυαλού. Αυτά είναι θέματα, που έχουν απασχολήσει συγγραφείς από αμνημονεύτων χρόνων, από το «Εμείς» του Zamyatin στον Huxley και τον Orwell και από εκεί στην «Τριλογία του Άρη» του Kim Stanley Robinson και στον «Άτλα των Σύννεφων» του David Mitchell και το νέο κύμα συγγραφέων της εφηβικής δυστοπικής μυθοπλασίας και πολλούς άλλους.

Ο Ατομικισμός είναι η απαραίτητη ιδέα για το στόχο της απελευθέρωσης. Είναι η ικανότητα που έχει κάποιος να θέτει εαυτόν εκτός της κοινωνίας, με σκοπό την προσωπική αξιοπρέπεια και ακεραιότητα. Το να στέκεσαι μόνος αν χρειαστεί και το να αντιμετωπίζεις αλύγιστος τη συλλογική πίεση. Είναι κάποιες φορές σωστό, κάποιες λάθος και κάποιες τελείως ανούσιο το να λες «Είμαι ατομικιστής», όπως συμβαίνει με κάθε «-ιστή» και «-ισμό». Είμαι μηδενιστής μόνο από άποψη ότι είμαι εξαιρετικά αρνητικός σε χαρακτήρα και οπτική, επειδή καταστρέφω όλες τις ιερές αγελάδες, τόσο από ατύχημα (επειδή δε μπορώ να κάνω αλλιώς) όσο και προσχεδιασμένα. Δεν είμαι μηδενιστής με την

έννοια ότι αυτή η αρνητικότητα πηγάζει από μια βαθιά εμπειρία αγάπης και πίστης στην ειλικρίνεια των άλλων, η οποία ήταν τόσο συχνά ανισόρροπη και άστοχη. Είμαι μηδενιστής, όχι επειδή δεν πιστεύω σε τίποτα, αλλά επειδή είχα πιστέψει στα πάντα.

Αν δε μπορούμε να σταθούμε ψυχρόαιμα ενάντια στις οικογένειες, που έχουμε φτιάξει με τους συνεργάτες μας μέσα στα χρόνια, ώστε να τιμήσουμε αυτό που είναι μέσα μας ξεχωριστό και αντιφατικό με το συλλογικό εγχείρημα, αν είμαστε τόσο ταυτισμένοι με το συλλογικό, ώστε να μη μπορούμε να εξοριστούμε, αλλά προτιμάμε να ζούμε με τη ντροπή μια ψυχής, που γνωρίζει πως έχει παραδώσει μέρος της λόγω εξωτερικής πίεσης, τότε, στην πραγματικότητα, δεν έχουμε προοδεύσει καθόλου ως αναρχικοί και αγωνιστές της ελευθερίας από τότε που βγήκαμε εκτός της αρχικής μονάδας ελέγχου -την οικογένεια, το σχολείο- και δε μπορούμε να πούμε στ' αλήθεια πως είμαστε απελευθερωμένοι. Αντίστοιχα, αν δε μπορούμε να αφήσουμε τους άλλους να πάρουν τους διαφορετικούς τους δρόμους, σύμφωνα με τις ανάγκες και τις επιθυμίες τους, ενώ λέμε πως τους ξέρουμε και τους αγαπάμε, αλλά τους ασκούμε ένα σωρό πιέσεις να τιμήσουν κάτι που δεν είναι κομμάτι τους, τότε πάλι δεν έχουμε ακόμα καν πατήσει στο μονοπάτι της πραγματικής απελευθέρωσης.

Η απελευθέρωση είναι η έγερση του εαυτού ενάντια σε κάθε κοινωνία, την κοινωνία ως σύνολο, αλλά και τις μικροκοινωνίες που διαλέγουμε. Μετά από χρόνια στην οικογένεια και ακόμα περισσότερα χρόνια στον ακτιβίστικο/αναρχικό χώρο, με όλους τους ασήμαντους κανόνες του, τα ήθη του, τις απαιτήσεις του και τους κόμπους στις ανθρώπινες σχέσεις, αυτό το δίκτυο ανταγωνιστικών ατόμων, που καταπατούν κάθε αυθεντική έκφραση μοναδικότητας και σε μπλέκουν στο ανθρώπινο νευρωτικό παιχνίδι, έχω αυτοεξοριστεί και προσπαθώ να σταθώ μόνος στον κόσμο. Όχι ότι δεν έχω συντρόφους, φυσικά και έχω. Είναι απίστευτο πόσες φωνές και πόσα πρόσωπα συναντά κανείς σε αυτήν την απόφαση. Αλλά, πλέον, δεν επιθυμώ την πανάκεια ενός κινήματος ή μιας συλλογικότητας ή ενός χώρου και αντ' αυτού μαθαίνω να ακούω τον εαυτό μου ως

μια υπέρτατη καθοδηγητική δύναμη της δικής μου ατομικής ζωής, ώστε να εμβαθύνω την εμπειρία μου στη ζωή και την αναρχία.

V.Q.

Μετάφραση: Inter Arma

Πηγή: Περιοδικό 325, τεύχος #11 (σελ. 54-56)

Μεβιλιτικός Κύκλος - Contra Omnes

Αθήνα, Μάρτιος 2015